

Kokousaika Tiistai 2.2.2021, kello 9.00 – 11.17
Kokouspaikka Siilinjärven kunnantalo, valtuustosali (+ mahdollisuus Teams-yhteyteen)

Osallistujat (-) Viljo Nuutinen (pj.)
(+) Pekka Joutsenoja (varapj.)
(+) Arja Jolkin
(+) Rauno Jääskeläinen
(-) Erkki Miettinen
(+) Riitta Vuorimaa (etäyhteys)
(+) Matti Pulkkinen
(-) Erja Valkonen
(+) Antti Jokikokko (etäyhteys)
(+) Sari Riekkinen
(+) Mervi Lehmusaho (kokouksen sihteeri)
--
(+) Kati Kantanen, sosiaali- ja terveysjohtaja (etäyhteys, paikalla oman alustuksen ajan)
(+) Anu Mehtonen, osastonhoitaja
(+) Saara Salokangas (harjoittelija)

Käsittelyt asiat

1. Kokouksen avaus ja läsnä-/poissaolevien toteaminen

Vanhus- ja vammaisneuvoston varsinaisen puheenjohtajan ollessa estynyt, varapuheenjohtaja Pekka Joutsenosa toimi kokouksen puheenjohtajana. Puheenjohtaja avasi kokouksen ja todettiin salissa läsnäolijat ja etäosallistujat osallistujalistamerkintöjen mukaisesti.

2. Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista sellaisenaan.

3. Siilinjärven kunnan sosiaali- ja terveyskeskuksen rakennussuunnitelma

Sosiaali- ja terveysjohtaja Kati Kantanen kertoi ajankohtaistietoa ja suunnitelmia uudesta rakennettava sosiaali- ja terveyskeskuksesta. Kati Kantanen esitteli tulevan terveyskeskuksen pohjapiirustuksia ja tiloja Lujatalon (pääurakoitsija) esittelyvideoita käyttäen. Poimintoja Kati Kantasen esityksestä:

- *Rakentaminen toteutetaan elinkaarimallilla.*
- *Ohjaavia arvoja ovat esteettömyys ja viihtyvyys.*
- *Esteetöntä rakentamista ohjaa ohjekirja ja esteettömien ympäristöjen rakennusmääräykset.*
- *Kontrastivärejä käytetään toiminnallisten kokonaisuuksien hahmottamiseksi; värejä käytetään myös opasteissa.*
- *Äänieristys on hyvin huomioitu.*
- *Piirustusten laajennusvarauskohdassa on nykyinen terveyskeskus.*
- *Pääaulaan tulee mm. hoitotarvikeautomaatti ja kahvila-ravintolatila.*
- *Pääovelta on näköyhteys asiakaspalveluun.*
- *Toiseen kerrokseen tulee vastaanotto toimintoja ja terveystupa; kolmas kerros on kuntoutukselle ja siellä on myös johtavan lääkärin ja osastonhoitajan huoneet.*
- *Vastaanottotyössä huoneet ovat yhteiskäyttöisiä ja päivittäin varattavia.*
- *Odotustiloja on keskitetty, mutta myös pienempiä odotustiloja on rauhallista tilaa tarvitseville.*
- *Laboratoriopalvelut on eriytetty vastaanotto toiminnasta toiminnan nopeuttamiseksi ja selkeyttämiseksi.*

- Useissa tiloissa on jakamis- ja eriyttämismahdollisuus. Yhden hengen potilashuoneita on myös mahdollista laajentaa kahdelle. Vuodehoidollisia huoneita on mahdollista muuttaa potilaskäyttöön huonekaluja muuttamalla ja siirtämällä.
- Rakennuksessa on iso yhteyskäyttöinen kokoustila ja kabinetti.
- Kauttakulkua eri yksiköiden kautta on rajoitettu. Oma liikennereitti yksityisyydensuojan mahdollistamiseksi on myös akuutti- ja erikoissairaanhoidon potilaille.
- Logistiikkakuljetukset on eriytetty muista kulkuväylistä. Paikoitustilaa on hyvin tarjolla.

Keskustelua:

- Millä tavalla pandemia on huomioitu uudessa terveyskeskuksen rakennuksessa? Kati Kantanen vastasi, että toiminnan suunnittelussa on huomioitu eriyttämisen mahdollisuus ja infektiovastaanottojen eristäminen omalle sisäänkäynnille.
- Voiko asiakkaat käyttää kokoustiloja omiin tarkoituksiin, kuten taloyhtiön kokouksiin? Kati vastasi, että ei ole linjausta, mikä on käyttökohde ja ketkä voivat käyttää.
- Todettiin, että Lujatalo huomioinut hyvin esteettömyyden. Pyydettiin, että suunnitelmia esiteltäisiin mm. liikuntaesteisille, näkö- ja kuuloesteisille, lyhytkasvuisille, jotta todelliset asiakkaat voisivat kertoa käyttökokemuksista ja -vaatimuksista. Kati vastasi, että vie eteenpäin tätä toivetta.
- Kommentoitiin, että esteisten ihmisten huomiointi olisi todella tärkeää. Esimerkki Siilinlahden kohteesta, jossa esteetön vessa oli todellisuudessa käyttökelvoton.
- Kysyttiin, onko sosiaalipuolen työntekijöille suunniteltu tiloja uuteen terveyskeskukseen. Kati vastasi, että tiloja ei ole merkitty minkään tietyn yksikön hallintaan uudessa rakennuksessa ja yksittäisiä huoneita on käytettävissä, kun niille on tarve. Mielenviireyspalvelut siirtyvät myös uuteen terveyskeskukseen. Kysyttiin myös lapsiperheiden ja neuvolatilojen sijainnista uudessa terveyskeskuksessa. Kati vastasi, että ne jatkavat toistaiseksi Innocumissa, mutta laajennukseen on tilavaraus myös neuvolapalveluille. Laajennusvaraus käsittää mahdollisuuden rakentaa tilat lopuille sosiaalihuollon ja potilashuollon palveluille.

4. Omaishoitoon liittyvät asiat ja aiemmin esitetyt kysymykset

Osastonhoitaja Anu Mehtonen oli kokouksessa vastaamassa hänelle aiemmin Vanhus- ja vammaisneuvoston kautta välitettyihin kysymyksiin. (Kysymykset vastauksineen alla.)

- Kuinka paljon omaishoidon määrärahoja on budjetoitu v. 2020 ja tulevalle vuodelle 2021? V. 2020 määrärahaa omaishoidon tukeen oli 480 000 €. Vuodelle 2021 määrärahaa omaishoidon tukeen on 540 000 €.
- Kuinka monelle on riittänyt määrärahaa v. 2020? - Kuinka moni jäänyt saamatta, vaikka myönteinen päätös? Vuoden 2020 lopussa omaishoidettavia oli 81 (+25). V. 2020 toukokuun jälkeen omaishoidon hakijoille ei riittänyt määrärahaa, asiakkaita oli jonossa joulukuun 2020 lopussa 16 henk., joilla myönteinen päätös. Neljä omaishoidettavaa oli oikeutettu tautiluokan korotukseen, jota ei voitu maksaa. Helmikuun 2021 alussa omaishoidettavia oli 90. Tässä vaiheessa vuotta kaikille hakijoille määräraha on riittänyt.
- Palvelusetelin käyttöaste? Omaishoidon palveluseteliä käytetään vähän. Seteli on tarkoitettu omaishoidon lakisääteisen vapaan toteuttamiseksi (123,89 €/vrk).
- Omaishoitajien säännölliset terveystarkastukset? Monet eivät ole vuosiin käyneet; voisiko olla säännöllinen kutsujärjestelmä käytössä?

Pohjoisen alueen palveluohjaajat ovat pitäneet eteläisen alueen omaishoitajille terveystapaamisen ja päinvastoin. Terveystapaamisessa käytetty pohjana COPE-lomaketta, omaishoitajan / läheistään avustavan henkilön tuen tarpeen arviointilomake. Omaishoitajille on lähetetty kutsu terveystapaamiseen, mutta he ovat huonosti varanneet aikoja. Terveystarkastukset ovat kehitteillä oleva asia; säännöllinen kutsujärjestelmä on hyvä, terveystarkastuksen toteuttaja muu kun palveluohjaaja, terveydenhoitaja tai sairaanhoitaja?

- *Vastuutyöntekijäkäsité on epäselvä osalle omaishoitajista. - Onko vastuuhenkilö aina palvelusuunnitelman tekijä?*

Vuoden 2020 maalis-huhtikuussa alle 18-vuotiaat omaishoidon asiakkaat siirtyivät lapsiperhepalveluiden palveluohjaajalle. Alle 18-vuotiaita omaishoidon asiakkaita on tällä hetkellä 24.

Jokaisella omaishoidettavalla ja hoitajalla on oma vastuutyöntekijä, joka on palveluohjaaja. Vastuutyöntekijä käy ainakin kerran vuodessa päivittämässä palvelusuunnitelman asiakkaan luona, tarvittaessa useammin. Omaishoitajat ovat yhteydessä palveluohjaajaan usein muissakin asioissa kuten omaishoitovapaa-asioissa, etuisuuksien hakemisessa, tukipalveluasioissa, hoidollisissa asioissa sekä muista kuulumisista. (Viime vuoden aikana asiakkaan kotona tehdyt palvelusuunnitelman päivitykset toteutuivat huonosti korona vuoksi. Kaikille omaishoidettaville soitetiin koronapandemian alussa ja kartoitettiin mahdollinen avuntarve, rohkaistiin myös olemaan herkästi yhteydessä.)

- *Laadun ja palveluiden arviointi: - miten kyselyt toteutetaan? Asiakastytyväisyyskyselyä ei ole ollut. Kysely on valmisteilla omaishoidettaville, kyselyn toteuttaminen on vielä avoin.*

Keskustelua:

- *Kysyttiin, miten valvotaan omaishoitajien terveydentilaa, jotta olisi kykenevä hoivatyöhön, onko tukehenkilöä? Anu vastasi, että neljä palveluohjaajaa hoitaa seurannan ja tuen. Todettiin, että ikäihmisten lähtökohdat ja tarpeet vaihtelevat paljon. Puheenjohtaja kommentoi, että omaishoidon työ on raskasta ja tarvitsee huomiota keskusteluissa. Anu kommentoi, että suurin haaste lienee se, että omaishoidettavat saataisiin ymmärtämään oman jaksamisen tila ja se, että omasta hoidettavasta tulisi osata ottaa lepoa.*
- *Kysyttiin myös, kuinka omaishoidon tiloja huolletaan. Anu vastaa, että asiakas itse vastaa kodin remonteista, mutta myös palveluohjaaja ja tarvittaessa kunnan fysioterapeutti antavat lainaan erilaisia hoitoon, kuntoutukseen ja tukeen soveltuvia laitteita ja apuvälineitä. Palveluohjauksessa on otettu käyttöön soittoajat, jolloin ikäihmiset voivat puhelimitse saada yleistä neuvontaa, tukea ja ohjausta. (Ikäihmisten puhelinneuvonta ma-pe klo 9-14, p. 044 740 1848.)*

5. Ikääntyneiden hyvinvointi Siilinjärvellä

Vs. hyvinvointisuunnittelija Mervi Lehmusaho esitteli indikaattoritiedon pohjalta ikääntyneiden hyvinvoinnin tilaa ja edellytyksiä Siilinjärvellä (Mervin esitys, liite 1). Kunnan tulokset ovat olleet suurin piirtein samalla tasolla edeltävinä vuosina, mutta kokonaiskuvassa on pärjätty ehkä hieman verrokkikuntia heikommin. Muutamia poimintoja:

- *Kotihoidon piirissä olevia on vähemmän, kuin vertailukunnissa. Sairastavuusindeksi on Pohjois-Savon keskiarvoa alhaisempi (hyvä asia), mutta koko maata ja vertailukuntia ajatellen tuloksissa jäädään jälkeen.*
- *Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi –kysymyskohdassa puute seurantavuosien 2015 ja 2017 jälkeen vuotena 2019. Indikaattori on ollut selvittelyssä Mervillä THL:stä; kunnan tekemistä toimenpiteistä tulee tiedot Sotkanet.fi –palveluun, pelkät tavoitteet eivät riitä.*

- Lonkkamurtumien määrä verrattuna verrokkikuntiin näyttää hyvälle. Kysyttiin, miksi paljon kaatumisia, muttei niin paljoa luunmurtumia. Todettiin, että on kiinnitettävä huomiota kaupunki- ja elinympäristön turvallisuuteen kaatumisten ehkäisyssä näkökulmasta. Kommentoitiin myös, että taloudellisesti olisi järkevää seurata (tilastoida), missä kaatumisia ja murtumia tapahtuu, sillä yksi murtuma maksaa 30 000 euroa.
- Osallisuus-indikaattoreina käytetään myös kulttuuri-indikaattoreita: Siilinjärvellä kirjaston tapahutumamäärät ovat kasvaneet, mutta korona saattanee heikentää seuraavia tuloksia.
- Tarkasteltiin yhteenvedonmaisesti Suunnitelmaa ikääntyneen väestön tukemiseksi (10/2019 taulukko 5.). Nostona kehittämiskohteissa on aiemmin mm. vajaaravitsemuksen tunnistaminen ja hoito. Siitä on vuoden 2020 aikana työstetty toimintamalli ja sitä on viety eteenpäin kotihoidossa, myös opinnäytetyö teemaan liittyen on valmistumassa kevään 2021 kuluessa.
- Suunnitelma kulttuurihyvinvoinnin lisäämiseksi on puuttunut, mutta se on ollut jo vuonna 2021 esillä ja on otettu askelia sen lisäämiseen.
- Tapaamo-hanke toimii työllisyyspalvelujen alla; osallistamisen lisääminen ja mahdollisten lisäresurssien kohdentaminen.
- Voimaa Vanhuuteen –mentorointiohjelmasta Siilinjärvellä muutamia poimintoja: Minna Säpyskä-Nordberg Ikäinstituutista on toiminut mentorina kunnalle. Esim. Penkkilenkki etenee ensi kesänä. Keskustelua käydään esteettömästä uimarannasta ja sen tulevasta sijainnista; todennäköisesti Vuorelaan. Kommentoidaan penkkien talvikunnossapitoa; sitä on toivottu jo moneen otteeseen, mutta asia ei ole kunnassa edennyt.
- Kommentoitiin, että närää on aiheuttanut jo monta vuotta sitten luvattu katettu bussipysäkki, joka ei ole lupauksista huolimatta toteutunut. Kirjataan toive ja viedään se tiedoksi kunnan tekniselle toimelle.
- Kommentoitiin lisäksi, että Invalidiliitto järjestää Helppo liikkua -viikon toukokuussa, ilmeisesti viikolla 17. Tähän tarvittaisiin kunnan puolelta suunnittelu-yhteyshenkilö kyseisen kulkureitin mahdollistamiseksi ja toteuttamiseksi. Riitalle ja Matille saa ehdottaa kehityskohteita.

6. Siilinjärven Kotipolun hallitukselle tehdyn kannanoton vastaus

Saatetaan kokouksessa tiedoksi, että Kotipolun hallitus on käsitellyt 8.12.2020 kokouksessaan Siilinjärven kunnan Vanhus- ja vammaisneuvoston kannanottoa ja antanut siihen vastauksen. Kokoukseen osallistujat olivat saaneet kokouskutsun ja asialistan mukana tästä jo erillisen liitteen. Vastineessa tuotiin esiin mm. yhtiön missio, toimintaa ohjaavat arvot ja periaatteet. Siilinjärven Kotipolku Oy:n hallituksen vastauksesta käytiin kokouksessa vielä yleistä keskustelua.

7. V&V jäsenten viestit eri edustajilta, valtuusto, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta, ym.

Todettiin, että useita kokouksia ja tapaamisia on siirtynyt. Terveisiä lautakunnista ei ollut.

8. Tiedoksiannot ja ilmoitusasiat

Kokemuksellinen hyvinvointikysely on täytettävissä (6.2.2021 asti) ja vapaaehtoistyön kysely vastattavissa 28.02.2021 asti. Webinaareja on tarjolla kuluvalle viikolla ja myöhemmin, näiden esittelyä. Mainittiin myös kansalaisopistojen ikäihmisten kurssitarjonta. Tiedoksi maakunnallisesta sote-uudistuksen valmistelusta POSOTE20-sivut: [Etusivu - Posote20](#)

Kyselyt:

- Kokemuksellinen hyvinvointikysely (vastattavissa 6.2.2021 saakka)
- Vapaaehtoistyön kysely Siilinjärvellä (vastattavissa 28.2.2021 saakka): [Vastaa kyselyyn vapaaehtoistyöstä | Siilinjärven kunta \(siilinjarvi.fi\)](#)

Kurssitarjontaa/ webinaareja:

- [Voimaa ruoasta viikko 1.-7.2.2021](#) ja 3.2. Voimaa ja iloa ruoasta – ravitsemustreffit (Gery ry ja Ikäruoka 2.0)
- EHYT kouluttaa: [16.2. Ensihuoli-verkkokoulutus](#): läheisen mielenterveys- tai päihdeongelma
- Yksinäisyyden ymmärtäminen ja puheeksiotto (2 h, Teams): 17.2. klo 14-16 TAI 25.2.14-16 Ilmoittautuminen tästä linkistä: <https://link.webpolsurveys.com/S/6FB1DC5308EC0A33>
- Kansalaisopiston tarjontaa ikäihmisille Siilinjärvellä, kevät 2021 (liite kokouskutsussa).

9. Muut asiat

Keskusteltiin aiemmissa yhteyksissä nousseesta tarpeesta ja mahdollisuuksista edulliseen ruokailuun kunnassa. Ehdotettiin kunnan ja paikallisten toimijoiden yhteistyötä siten, että paikallisten kauppojen palvelutiskeissä olisi ravintosisältötietoja saatavilla ja ohjeistusta ikäihmisille, millainen ruoka olisi kyseiselle kohderyhmälle sopivaa myös ravitsemussuositusten näkökulmasta. Hyvinvointisuunnittelija kertoi myös kansallisesti esitetystä tarpeesta, että kunnan neittisivuilta olisi löydettävissä tietoa ateriapalvelumahdollisuuksista, myös ilman kotihoidon asiakkuutta, ja lisäksi edullisista lounaspaikoista, joissa olisi mahdollista syödä yhdessä ja tavata muita. Aiheesta voitaneen jatkaa myöhemmin.

Mervi Lehmusaho (sihteeri) pyysi myös laittamaan itselleen sähköpostia, jossa kokoukseen osallistujat vahvistavat matkakustannusten korvaustarpeen (esim. omalla autolla km:t kokouspaikalle). Mervi laittaa Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenille vielä erillisessä viestissä ohjeistusta verokortin toimittamisesta.

10. Seuraava kokous

Sovittiin seuraava kokous pidettäväksi 8.4.2021 klo 9 - 11; paikka alustavasti Innocum, soten kokoushuone. Pohdintana tuolloin mm., miten varmistetaan että vammaisnäkökulma tulee riittävästi huomioituksi neuvoston työssä vai tarvitaanko erilliset neuvostot.

11. Kokouksen päättämien

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.17.

Pekka Jousenoja
Vanhus- ja vammaisneuvoston varapj.

Mervi Lehmusaho, vs. hyvinvointisuunnittelija
Vanhus- ja vammaisneuvoston sihteeri

Jakelu Vanhus- ja vammaisneuvosto
Alustajat
Siilinjärven kunnan verkkosivut